

Euroopa Regioonide Komitee arvamuse teemal „Kestlik biomajandus Euroopas: majanduse, ühiskonna ja keskkonna vaheliste sidemete tugevdamine“

(2019/C 404/05)

Raportöör:	Jácint HORVÁTH (HU/PES), komitaadi õigustega linna Nagykanizsa volikogu liige
Viitedokument:	„Kestlik biomajandus Euroopas: majanduse, ühiskonna ja keskkonna vaheliste sidemete tugevdamine“ COM(2018) 673 final

POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

Üldised märkused

1. kiidab heaks komisjoni teatise „Kestlik biomajandus Euroopas: majanduse, ühiskonna ja keskkonna vaheliste sidemete tugevdamine“, milles esitatakse tegevuskava uuendatud Euroopa biomajanduse strateegia rakendamiseks järgmistele aastadele jooksul. Komitee on seisukohal, et võib täita võtmerolli Euroopa Komisjoniga dialoogi pidamise vahendina;
2. usub, et avaldatud tegevuskava on piisavalt ambitsioonikas ja et selles sisalduvate meetmete rakendamine on vajalik selleks, et Euroopa biomajandus areneks sobivas tempos;
3. on lisaks seisukohal, et biomajanduse areng kätkeb endas väga suurt majanduskasvu ja tööhõive potentsiaali, ning märgib, et seda potentsiaali saab rakendada vaid siis, kui kohalikud ja piirkondlikud sidusrühmad teevad kohapeal tihedalt koostööd ja järgivad ühiseid eesmärke. Komitee rõhutab ühtlasi kestliku biomajanduse olulisust, et saavutada kestliku arengu eesmärgid;
4. on veendunud, et Euroopa, liikmesriikide, piirkondliku ja kohaliku tasandi biomajanduse alaseid algatusi tuleks ühtlustada, kasutades ära mitmetasandilise valitsemise positiivset mõju, et luua optimaalsed tingimused selle arenguks Euroopas. Ka biomajanduse valdkonnas on kohalikul ja piirkondlikul tasandil tänu nn nelikheeliksi mudelile oluline roll ülikoolide, tööstuse, valitsuse ja kodanikuühiskonna vahelise koostöö edendamisel;
5. rõhutab asjaolu, et ajavahemikul 2021–2027 on märkimisväärseid võimalusi biomajanduse arendamiseks. Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on keskne koht ELi ühtekuuluvuspoliitika ning paljude selliste aruka spetsialiseerumise piirkondlike strateegiate rakendamisel, millega kaasrahastatakse biomajandust tugevdavaid programme ja projekte;
6. märgib ühtlasi, et komisjon näeb alates 2021. aastast ette kohustuse koostada biomajanduse tegevuskavasid kõige asjakohasemal territoriaalsel tasandil – mis tähendab kohalike ja piirkondlike omavalitsuste rolli suurenemist – ning hallata programme võimalikult otse koos asjaomaste sektorite ja inimestega, kooskõlas subsidiaarsuse ja mitmetasandilise valitsemise põhimõtetega. Kestliku ja ringluspõhise biomajanduse loomiseks tuleks asjaomased tegevused piirkondliku ja kohaliku tasandiga tugevalt siduda, arvestades, et just kohalikud kogukonnad tunnevad hästi piirkondades olemasolevaid väärtusahelaid. Piirkonnad investeerivad põhiteenustesse ja -suutlikkusesse, seega tagab kohalik ja piirkondlik lähenemisviis tugeva seose piirkondlike eripärade ja spetsialiseerumisega;
7. peab biomajanduse võimalikult laialdast levikut tagava visiooni edukaks saavutamiseks vajalikuks vaadata korrapäraselt läbi õigusraamistik, et oleks võimalik eemaldada investeringuid pärssivad õiguslikud takistused;
8. on veendunud, et Euroopa kestliku biomajanduse areng käivitab eelkõige ranniku- ja maapiirkondades töökohtade loomise, sest suureneb esmatootjate osalus kohalikus biomajanduses. Biomajandussektorites võib 2030. aastaks olla loodud hinnanguliselt miljon uut töökohta;
9. ärgitab kõiki liidu liikmesriike osana järgmise mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) kavandamisest koostama 2021. aastaks riikliku biomajanduse strateegia, et lihtsustada arenguprogrammide kooskõlastamist;

10. julgustab kõiki Euroopa piirkondi kui biomajanduse strateegiate rakendamiseks üht sobivaimat territoriaalset tasandit võtma hiljemalt 2024. aasta lõpuks vastu biomajanduse tegevuskavad või koostama oma üldise arengustrateegia raames konkreetselt biomajandusele pühendatud peatüki. Samuti leiab komitee, et kuna biomajanduse ökoloogilised piirid lähevad kaugemale halduspiiridest, tuleks kavandada ka piirkondadevahelisi strateegiaid, et tugevdada sarnase profiiliga piirkondade piiriülest ja piirkondadevahelist koostööd (mestimine, võrgustikud). Samal ajal tuleks biomajanduse partnerlusi edendada makropiirkondlikes ja merealade strateegiates;

11. soovib, et keskkonnahoidlike riigihangete kasv oleks Euroopa Liidus tulevikus võimalikult suur, ning rõhutab, et biomajanduse areng on selle saavutamiseks väga oluline. Seoses sellega märgib komitee, et riigihange on oluline vahend, mis võib toetada biotoorainepõhiste toodete ja lahenduste arendamist. Selle võimaldamiseks ja toetamiseks läheb sageli vaja ELi tasandi toetust ökodisaini nõuete, normide, toote kliima- ja keskkonnadeklaratsioonide ning arengumeetmete strateegiate vormis;

12. märgib murelikult, et vastavalt Teadusuuringute Ühiskeskuse hiljutisele dokumendile on ajavahemikul 2015–2030 ligikaudu 11 % (rohkem kui 20 miljonit hektarit) puhul ELi põllumajandusmaast suur võimalik oht, et see jäetakse kasutusest välja tegurite tõttu, mis on seotud maa biofüüsikalise sobivuse, põllumajandusettevõtete struktuuri ja põllumajandusliku elujõulisuse, rahvastiku ja piirkondlike iseärasustega ⁽¹⁾. Eespool öeldut arvestades toonitab komitee kasutusest välja jäetud põllumajandusmaa suurt potentsiaali eri liiki bioressursside suuremaks tootmiseks, tingimusel et selline mitmekesine kasutus ei sea ohtu suure loodusliku väärtusega põllumajandusmaad ega vähenda bioloogilist mitmekesisust ning elupaikade ja looduslikkuse taastamise potentsiaali;

13. tuletab meelde, et oma varasemas arvamuses „Ühise põllumajanduspoliitika reform“ ⁽²⁾ rõhutas ta seoses keskkonna ja toitumisega vajadust võrreldes 2017. aastaga kahekordistada liikmesriikides mahepõllumajanduses kasutatavat ala või suurendada seda vähemalt 30 %ni liikmesriikide kasulikust põllumajandusmaast;

14. kiidab heaks ELi metsastrateegia vahekokkuvõtet käsitleva raporti järeldused, mille kohaselt tuleks kooskõlastada metsastrateegia läbivaatamist ja biomajanduse strateegia reformi. Metsa biomajanduse ja innovatsiooni edendamise arendamisel tuleb tagada ELi eri poliitikavaldkondade sidusus;

Biomajandussektorite tugevdamine ja kasv ning investeeringute ja turgude kaasamine

15. on seisukohal, et biomajanduse valdkonna uuendused meelitavad investoreid vaid siis, kui need on seotud suure lisaväärtusega toodete arendamisega. Abikavasid oleks vaja peenhäälestada selliste tehnoloogiate väljatöötamiseks, mille abil arendatakse biotoorainepõhiseid tooteid, mis on küll väikese turuväärtusega, kuid mille eesmärk on vahetada välja fossiilsed tooted. Bioenergiaressursid vajavad selgemaid hinnamehhanisme, mis ei sätesta üksikasjalikult selliste ressursside kasutamist. Fossiilsete ressursside asjakohane hinnakujundus on bioenergia konkurentsivõime alustala;

16. on arvamusel, et ühtlustatud õigusraamistiku väljatöötamine, millega nähakse ette kestlikult valmistatavaid tooteid ja nende jäätmekäsitluse eeskirjad, ja samuti selle raamistiku stabiilsuse tagamine liikmesriikide tasandil oleks oluline edasiminek teadusuuringutega, arendustegevusega ja biotoorainepõhiste toodete valmistamisega tegelevate organisatsioonide jaoks;

17. kutsub Euroopa Komisjoni üles toetama protsesse, mis on seotud biotoorainepõhiste toodete tootmise ja turustamisega ELi liikmesriikides, ning tehnoloogiate laienemist kestliku biomajanduse valdkonnas. EL peaks ennast selles sektoris seadma liidrikohtale ja arendama välja biomajandusega seotud tippasemel tehnoloogia, pidades silmas töökohtade loomist ja Euroopa kodanikele kvaliteetsete biotoorainepõhiste toodetega varustamise tagamist;

18. rõhutab, et kohaldatavates eeskirjades tuleks vältida bioressursside kasutajatele ülemäärase halduskoormuse panemist. Praegu tulenevad jätkusuutlikkuse ja majandusega seotud aruandlusnõuded, sh äripartneritele, nii riigiabi eeskirjadest kui ka taastuvenergia direktiivist (RED II). Sama oluline on vältida eri bioressursside kasutamise mikrojuhtimist, kui sellised ressursid vastavad kliimamõju vähendamise ja jätkusuutlikkuse nõuetele. Eelkõige biorafineerimistehastes kasutatakse ressursivooget väga paljudel eesmärkidel, sh biokütusena;

⁽¹⁾ „Agricultural Land Abandonment in the EU within 2015-2030“, JRC Policy Insights (oktoober 2018), kättesaadav aadressil <https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/jrc113718.pdf>.

⁽²⁾ Euroopa Regioonide Komitee arvamus „Ühise põllumajanduspoliitika reform“ (COR-2018-03637).

19. leiab, et biomajanduse areng, eriti vähem arenenud piirkondades, on seotud konkreetsete projektidega ja et juhtivate uuenduste elluviimine võimaldaks selle edenemist jätkata. Mis puudutab algatust BIOEAST ja sarnaseid algatusi, millesse on hõlmatud rohkem kui üks liikmesriik, teeb komitee ettepaneku, et komisjon aitaks teemakohaste programmide ja toetuste abil kaasa positiivse koostoime tugevdamisele. On oluline, et tehnosiiret puudutavate tegevuste ja piirkondade biomassiressursside omavaheline seotus võimaldab saavutada käegakatsutavaid tulemusi ka ühiskonna jaoks laiemalt. See tõendaks, et kestliku biomajanduse puhul on tegemist ringmajanduse pulseeriva „roheline“ südamikuga;

20. on seisukohal, et energiasüsteemi ümberkujundamise kiirendamiseks ja taastuenergia konkurentsivõime suurendamiseks turul võrreldes fossiilkütustega, ilma et seda käsitataks lubamatu riigiabina, tuleks kaaluda energia maksustamise direktiivi ja riigiabi eeskirjade kohandamist;

21. tunneb heameelt asjaolu üle, et Euroopa Komisjon kavatses järgmiste aastate jooksul kasutusele võtta instrumendi poliitika-meetmete toetamiseks, et leevendada territoriaalset tasakaalustamatust biomajanduse vallas, kuid rõhutab ka vajadust tagada selle vahendi toimimine vähemalt kuni 2027. aasta lõpuni, et vähendada tõhusalt selles valdkonnas varem tekkinud piirkondlikke erinevusi;

22. tunnustab biotehnoloogia lisamist aruka spetsialiseerumise strateegiasse (RIS3) paljudes ELi riikides. Aruka spetsialiseerumise strateegiad, mille väljatöötamine oli eeltingimus juurdepääsu võimaldamiseks programmitöö perioodil 2014–2020 kehtestatud Euroopa teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonivaldkonna vahenditele, on samas ka poliitikavahendid, mis kirjeldavad piirkondlikke ja territoriaalseid iseärasusi, tööstussektoreid ja tehnoloogilisi prioriteete ning kujutavad endast seega poliitikameetmete rakendamise pidepunkte. Lisaks leiab komitee, et biomajandusega seotud aruka spetsialiseerumise piirkondlikud strateegiad on tõhusamad, kui need lähtuvad nii naaberpiirkondade vahel kui ka liikmesriikide tasandil ühtlustatud jõupingutustest, et pikas perspektiivis kaitsta loodust ja elurikkust ning kasutada ära biomajanduse potentsiaali;

23. peab vajalikuks tugevdada biotehnoloogia toetamist – seda nii teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonna prioriteetide tasandil kui ka selles osas, mis puudutab investeerimisprioriteete. Biotehnoloogia suudab, kuna see on ühenduslülil biomassi töötlemise eri etappide vahel, ning tänu oma teadmusbasile ja vahenditele mitte üksnes vähendada negatiivset mõju keskkonnale, vaid ka edendada kestval viisil biotööstuse arengut;

24. kiidab heaks tegevuskava meetme 1.5, millega nähakse ette 300 kestliku biorafineerimistehase rajamine^(?). Komitee teeb ettepaneku, et samal ajal, kui on käimas uute biorafineerimistehaste ehitamine, aidataks ühtse näitajate ja seiresüsteemi andmete põhjal biomajanduse alal vähem arenenud piirkondadel arengus järele jõuda – kooskõlas ühise põllumajanduspoliitika ja üheksanda raamprogrammi eeskirjade ja toetustega. Tehnoloogiliste uuenduste kasutuselevõtt koos teadmussiidriga seotud süsteemide arenguga võimaldab tagada ökosüsteemide pakutud võimaluste keskkonnanahoidliku ärakasutamise, mis võib viia biomassi kestlike väärtusahelate loomiseni;

25. on veendunud, et väärtusahelate optimeerimiseks, ümberkujundamiseks ja integreerimiseks on oluline kaasata aktiivselt kohalikke ja piirkondlikke sidusrühmi, eelkõige VKEsid, nii et lisaks esmatootjatele kaasataks kogu ettevõtlusahel. Oluline on toetada VKEde kaasamist protsessidesse, millega kujundatakse tehnoloogiat ja ettevõtteid ümber biomajanduse suunas;

Kohaliku biomajanduse kiire areng kõikjal Euroopas

26. soovib Euroopa Komisjonil pöörata erilist tähelepanu linnade ja maapiirkondade haldusorganite poliitikakujundajatele teabe pakkumisele, et nad integreeriksid biomassi tootmis- ja töötlemisvõimalused pikaajalisse strateegilisse planeerimise ja eelarve kujundamise protsessi;

27. rõhutab, et naaberpiirkondade vaheliste konsultatsioonide tulemusena peaks olema võimalik vastastikuse koostöö raames arendada välja ringse mahepõllumajanduse tehnoloogiaid ja lahendusi;

28. on seisukohal, et linnad peaksid muutuma olulisteks ringse biomajanduse keskusteks. Linnades elluviidav materjalide ringkäitlus ja jäätmete, sh orgaaniliste jäätmete ringlussevõtt (või asjaomasel juhul taasväärtustamine) on äärmiselt oluline, nende tegevuste rakendamiseks ei ole vaja mitte üksnes vastavaid taristuid ning kogumis-, käitlus- ja ringlussevõtusüsteeme (või taasväärtustamissüsteeme), vaid selleks tuleb suurendada ka üldsuse teadlikkust. Komitee palub Euroopa Komisjonil näha koordineeritud viisil ette selleks otstarbeks vajalikud vahendid, hõlmates ka ühiste ja üksikeist täiendavate tehnoloogiliste kohanduste ning teadmussiidre süsteemide arengu tagamist;

^(?) OECD, „Meeting Policy Challenges for a Sustainable Bioeconomy“ („Kestliku biomajandusega seotud poliitiliste probleemide lahendamine“), 2018, ISBN 9789264292345; BIO-TIC, „A roadmap to a thriving industrial biotechnology sector in Europe“ („Tegevuskava Euroopa tööstusliku biotehnoloogia sektori jõudsa arengu saavutamiseks“), 2015.

29. on iseäranis arvamusel, et ei biomajanduse strateegias ega tegevuskavas ei ole faktiliselt käsitletud haldusküsimust. Tegevuskavas arendusprotsesside käimalükkamiseks on vaja asjaomastele osalejatele määrata selged vastutusvaldkonnad, tehes seda täielikus kooskõlas mitmetasandilise valitsemisega, et tagada strateegia kõigi elementide elluviimine;

30. peab vajalikuks õigusakte ühtlustada, arvestades, et 28 liikmesriigis kohaldatakse praegu erinevaid eeskirju seoses biomassi lähtevoogudega, mis kujutavad endast biomajanduse seisukohalt kriitilise tähtsusega väärtusahelate põhitooraineid, ning seoses nende käitlemisest tekkinud jäätmevoogudega;

31. on seisukohal, et organisatsioonid (näiteks Euroopa keemiatööstuspiirkondade võrgustik, ECRN), platvormid (näiteks biotoorainel põhinevate tööstusharude konsortsium, BIC) ning klasterorganisatsioonid, mis on suutelised maksimeerima tulemuste saavutamise ja omandatud teadmiste kasutamise potentsiaali ning ühendama kohalikke ja piirkondlikke algatusi, võivad tõhusalt biomajanduse arengule kaasa aidata. Eriti tähtis on need tulevikus hõlmata teadmussiirde süsteemidesse;

Biomajanduse ökoloogiliste piiride tajumine

32. teeb ettepaneku, et ökoloogilisi piire ja ökosüsteeme kasutatakse halduspiiride asemel alusena biomassi tootmise võimaluste hindamiseks. Tegevuskava eesmärkide saavutamiseks oleks vaja täpselt hinnata toodetud biomassi koguseid ja need tuleks kanda ühisesse süsteemi. See eeldab piirkondadevahelist koordineeritud koostööd ning samuti on nimetatud hindamise eesmärgil oluline arendada välja ja määrata kindlaks standarditud mõõtmis- ja kontrollimeetodid;

33. avaldab heameelt toetuse üle, mida komisjon annab vastavalt tegevuskava meetmele 3.2 ökosüsteemi seireks vajalike kaardistus- ja statistikasüsteemide väljaarendamiseks. Komitee teeb biomassi tootmise jälgimiseks siiski ettepaneku töötada välja ja võtta kasutusele Euroopa ühtne näitajate süsteem. Keskse tähtsusega on ühtse teabevõrgustiku loomine tooraine töötlemise tehnoloogiate kasutuselevõtuks ja nende toimimise optimeerimiseks, pidades silmas energiatõhusust, keskkonnakaitset ja biomassi logistikat;

34. teeb ettepaneku töötada välja ühtne näitajate süsteem, mis võimaldaks põhi- ja erinäitajate alusel anda teavet piirkondade tegevuse kohta. Mis puudutab põhinäitajaid, siis on soovitatav jälgida järgmisi parameetreid: 1) SKP piirkonna kohta (protsent võrreldes riikliku SKPga); 2) rahvusvaheline tegevus teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni vallas; 3) fossiilkütustel põhinevad majandussektorid; 4) heitkoguste, eelkõige ammoniaagi (NH₃) ja oluliste kasvuhoonegaaside (CO₂, CH₄) heite vähendamine; 5) taastuvenergia tootmine (sel juhul on soovitatav vajalik suurusjärg standardida). Biomajanduse strateegia tegevuskavas hõlmatud piirkondade tulemuslikkust iseloomustavad erinäitajad on järgmised: 1) uute töökohtade arv (seotuna biomajanduse arengutega); 2) piirkondade biomajandusega seotud suutlikkus; 3) jõupingutuste ulatus elurikkuse säilitamiseks ja arendamiseks (eraldatud vahendid); 4) keskkonnakaitse ja jäätmekoguste vähendamine;

35. märgib, et piiriüleste toetussüsteemide laiendamine innovatsiooniprotsessidele ja konkreetselt biomajandusele keskenduvatele koostöövõimalustele annab tõhusa panuse strateegiate piiriülesele kooskõlastamisele naaberpiirkondades. Sarnastele ökoloogilistele, sotsiaalsetele ja majanduslikele lähenemistele suunatud koostöö võib aidata kaasa kohalikul tasandil erialakoolituste korraldamisele ning sellel võib olla ka positiivne mõju sektoripõhisele tööhõivemäärale;

36. soovib edendada mehhanisme, mille abil on võimalik teha kompromisse elurikkuse ja tootmise vahel ning leida üles erinevate poliitikavaldkondade koostoime. Kliimamuutuste kiirenemine põhjustab ka muudatusi mikropiirkondade tasandil;

37. nõuab üldise arenguraamistiku väljatöötamist, mis aitaks kaasa kliimapolitika meetmete kooskõlastamisele liidu tasandil eesmärgiga võidelda elurikkuse kadumise ja keskkonnamuutuste vastu, säilitades ja suurendades ressursse ja mullaviljakust;

38. väljendab heameelt jätkusuutlikkuse eesmärkidele vastava biomajanduse strateegia ja selle rakendamise tegevuskava üle, mille aluspõhimõte on kaitsta tootmispiirkondi liigkasutuse eest samaaegselt koos biomassi potentsiaali väärtustamisega. Komitee tunneb heameelt ka tootmise põhialusena kasutatavate ressursside kaitsmise üle ja kutsub komisjoni üles tagama piirkondadele võrdsemad võimalused teadlikkuse suurendamiseks ettenähtud rahalistele vahenditele;

Biomajanduse rahastamine

39. väljendab heameelt asjaolu üle, et perioodi 2021–2027 hõlmavat järgmist mitmeaastast finantsraamistikku käsitlevate komisjoni ettepanekute eesmärk on hoogustada märkimisväärselt süsteemseid teadusuuringuid ja innovatsiooni biomajandusega seotud valdkondades ja sektorites – programmiga „Euroopa horisont“⁽⁴⁾ hõlmatud teemavaldkonna „Toit ja loodusvarad“ jaoks on ette nähtud 10 miljardit eurot ehk umbes 10 % hinnangulisest eelarvest⁽⁵⁾. Komitee väljendab iseäranis heameelt ka selle üle, et programmi kaheksale partnerlusvaldkonnale on lisatud „Kestlikud, kaasavad ning ring- ja bioressursipõhised lahendused“;

40. rõhutab siiski, et biomajanduse arengu eeldus on terviklik lähenemisviis, mis tähendab ka seda, et selle rahastamine nõuab eri allikate samaaegset ja kooskõlastatud kasutamist. Komitee peab Euroopa Komisjoni tasandil vajalikuks parandada paljude rahastamisvahendite täiendavust ning kujundada välja asjakohased mehhanismid nende vahendite koordineerimiseks (Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+ -i, Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi ja ühise põllumajanduspoliitika fondide finantsinstrumentide ning samuti teadus- ja arendustegevusele ning innovatsioonile kättesaadavate rahastamisvahendite ja InvestEU programmi finantsinstrumentide raames), et liikmesriigid ja piirkonnad suudaksid täiel määral kasutada ära neid vahendeid biomajanduse toetamiseks;

41. toonitab asjaolu, et InvestEU programmile tuleb anda biomajanduse tulevase rahastamisallika roll; nõuab seetõttu, et biomajandus säilitaks oma koha rahastamise sihtalana ja et see kuuluks jätkuvalt InvestEU programmist rahastatavate valdkondade hulka;

42. tuletab meelde, et kavandatud eesmärk kasutada 25 % ELi eelarvest kliimakaitse eesmärkide saavutamiseks ei näi olevat piisav Pariisi kokkuleppe eesmärkide täitmiseks. Komitee märkis juba oma arvamuses „Mitmeaastase finantsraamistiku pakett aastateks 2021–2027“⁽⁶⁾ vajadust teha jõupingutusi, et järgmises finantsraamistikus eraldataks üle 30 % kulukohustustest CO₂-heite vähendamisele energiasektoris, tööstuses ja transpordis ning ringmajandusele ülemineku toetamisele. Need eesmärgid soodustavad biomajanduse arengut sobivas tempos;

43. kordab, et Euroopa Komisjoni ettepanekus võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“, märgitakse, et erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade juurdepääsuks liidu horisontaalsetele programmidele on õigustatud, võttes arvesse nende struktuurilist, sotsiaalset ja majanduslikku olukorda. Komitee peab kahetsusväärseks, et see asjaolu ei leia konkreetsemat kajastamist ettepaneku tekstis, mistõttu on programmis raske võtta arvesse kõnealuste piirkondade eripära ning ainulaadseid võimalusi olla teadusuuringute ja innovatsiooni katsepoliitioon sellistes valdkondades nagu biomajandus ja kliimamuutused kooskõlas nende aruka spetsialiseerumise strateegiatega;

Haridus, väljaõpe ja teadlikkuse tõstmine biomajanduse alal

44. tunneb muret statistiliste andmete pärast, millest ilmneb, et biomajanduse vallas tegutsevate aktiivsete tootjate ja ettevõtjate keskmine vanus tõuseb igal aastal. Võib väita, et juhul, kui vananeva rahvastiku ja teadmussiirde ning vajalike uute oskuste ja pädevuste saamise osas ei toimu mingeid muudatusi, on kvaliteetsete ja piisavas (ning kasvavas) koguses toiduainete varude tagamine tulevikus ohus. Biomajanduse valdkonnas tuleks esikohale seada teadmussiirde asjakohaste süsteemide areng ning valdkondadevahelise ühenduvuse uuenduslikud, sotsiaalsed, majanduslikud ja ökoloogilised aspektid;

45. märgib, et ökosüsteemiga kohandatud, biotoorainepõhiste kestlike väärtusahelate toimimiseks vajalik tööjõud on pikaajaliselt kättesaadav, kui põhiharidusest alates keskendutakse sellele, et vastata biomajanduse valdkonnas töötavate inimeste erivajadustele järkjärguliste ja sidusate haridusmoodulite abil, samuti koolituse ja elukestva õppe moodulite abil, mille liikmesriigid on välja töötatud avatud koordineerimise meetodi alusel. Komitee märgib, et kõnealuste moodulite väljatöötamine on vältimatult vajalik, sest keskkonnaalase kirjaoskuse ja jätkusuutlikkuse alaseid teadmisi tuleb edasi anda haridussüsteemi kõigil tasanditel, samuti koolituse ja elukestva õppe kaudu. Sel eesmärgil palub komitee, et Euroopa Komisjon aitaks liikmesriikidel ühiselt välja selgitada ja kindlaks määrata ühised eesmärgid ning vahendid nende saavutamiseks ELi tasandil;

⁽⁴⁾ COM(2018) 435 „Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning kehtestatakse selle osalemis- ja levitamiseeskirjad“, 7.6.2018.

⁽⁵⁾ COM(2018) 321 „Tänapäevane eelarve liidu jaoks, mis hoiab, kaitseb ja avardab võimalusi – uus mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027“, 2.5.2018.

⁽⁶⁾ COR-2018-02389.

46. toonitab, et biotoorainepõhiste toodete turunõudluse loomine on biomajanduse arenguks keskse tähtsusega; juhib tähelepanu vajadusele võtta teadlikkuse suurendamise meetmeid ja tegutseda selle nimel, kuid samuti toetada nõudlust, milleks on tarvis Euroopa Komisjoni, piirkondade ja kohalike omavalitsuste koostööd.

Brüssel, 26. juuni 2019

Euroopa Regioonide Komitee
president
Karl-Heinz LAMBERTZ
